

KOORGELEIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 45 | september 2025

INHOUDSOPGAVE:

Prelude	1
Van het bestuur.....	2
Duwen en trekken.....	3
Verbondenheid met God.....	8
Jeugdig talent op het kerkorgel.....	11
Toelichting bij de muziekbladen	12
Muziekbladen.....	13 - 16
Van dichtbij bekeken: de 18de zondag door het jaar C.....	17
Vanaf de orgelbank.....	24
Verkort jaarverslag 2024.....	25

REDACTIE:

Ad Voesten
Vic. Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secr.)

E-mail:
koorgeleide@gmail.com

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

Met het woord “prelude” wordt een orgelwerk aangeduid dat vóór het begin van de kerkdienst gespeeld kan worden. Vaak staat er als titel boven “Prelude en fuga”. In vroegere tijden werd de fuga dan als naspel bij afloop van de kerkdienst gespeeld. De kerkdienst zat ingeklemd in een muzikale eenheid. Als hoofdredacteur van dit blad mag ik nu mijn “fuga” aankondigen. Na vele jaren schrijven worden mijn ganzenveer en mijn schrijversstoel vacant. Ik heb op het moment van schrijven geen idee of er al “roepingen” zijn om mijn redacteurschap op een nieuwe manier gestalte te geven. Ik heb altijd met veel voldoening kunnen schrijven over kerk en kerkmuziek.

En vooral fijn dat het mogelijk was om in vrijheid te kunnen schrijven. Ik wens u veel leesplezier toe en voor de toekomst veel spiritualiteit, geestdrift en een open blik op de wereld. Maar bovenal een blijvende verbinding met God.

Ad Voesten.

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt eind maart 2026. Kopij kunt u inleveren vóór **10 februari** bij: **koorgeleide@gmail.com** of SGV in het Bisdom Roermond, t.a.v. Koorgeleide, Postbus 470, 6040 AL Roermond.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten.

Onderscheidingen voor koor- en zangersjubilea kunnen **minimaal 2 maanden van te voren** digitaal worden aangevraagd. Het aanvraagformulier kunt u invullen via de website van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond of via: **onderscheidingen@sgv-roermond.nl**

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang.

Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan **secretaris@sgv-roermond.nl**.

VAN HET BESTUUR

Afscheid Ad Voesten

Uit enkele artikelen in dit blad kunt u lezen dat onze gewaardeerde hoofdredacteur, Ad Voesten, de pen neerlegt. Hij heeft vele jaren geschreven voor dit blad, altijd lezenswaardig en inspirerend, soms kritisch, doch immer met de bedoeling de kerkmuziek vooruit te helpen, ook in de sterk veranderde omstandigheden.

De kerk bevindt zich in zwaar weer, zeker als het gaat om de oude structuren en gewoonten die hun tijd lijken te hebben gehad - ook op kerkmuzikaal vlak - terwijl niet geheel duidelijk is hoe de toekomst zich ontwikkelt. Dát er zich een nieuwe toekomst ontwikkelt, daar geloven we heilig in, maar voor bestuurders is het niet altijd inzichtelijk hoe en wat. Van bestuurders in de kerk zou je af en toe meer richtingwijzers of beleid (mogen) verwachten. Die ervaring wringt soms, zeker als je er oog en hart voor hebt, maar vaak tegen je gevoel dan wel de ervaring oploopt niet gehoord te worden. Dat is moeilijk, zeker als je met hart en ziel voor die kerk gewerkt hebt. Werken in de kerk vraagt groot geduld en

doet een beroep op een geweldig uithoudingsvermogen.

En soms stoot je daarbij op eigen grenzen. En dan is het heel belangrijk daar goed naar te luisteren. Zoals je ook naar je lichaam moet luisteren. Ik geloof dat ik daarmee geschetst heb waarom Ad ervoor gekozen heeft - gefaseerd - zijn kerkmuzikale praktijk op een laag pitje te zetten. Koorgeleide heeft hij (gelukkig) het langste volgehouden. Voor al zijn schrijf- en redactiewerk zeg ik hem namens het bestuur van de SGV alsook namens alle lezers en zangers van harte dank, hem alle wijsheid en goeds toewensend, in de kracht (en de hoop, dit jaar) van de Heilige Geest, die ons blijft leiden.

Op zijn afscheid als adviseur van de SGV komen we in een later stadium graag terug. Wie zich met de toekomst van dit blad wil bezig houden, kan zich graag melden bij de voorzitter of secretaris.

Deken Ed Smeets, voorzitter

DUWEN & TREKKEN

Op het balkon van de Sint Pieter

Waar staan we? Toen dat vijf jaar geleden eens werd gevraagd voor nu, zie iemand zei heel hoopvol 'In '25? Op het balkon van de Sint Pieter!' Dat is het niet helemaal geworden, maar het lijkt me toch zinvol om eens met de ogen van de nieuwe paus naar onze kerk te kijken. Wat zien we?

Iets heel merkwaardigs. Jawel, het wordt allemaal kleiner, maar tegelijk is er iets heel hoopvols aan de gang. Van verbreding gaat het naar verdieping. En voor de oude brede kerk is geen kip meer te vinden, maar voor de verdieping duiken ineens uit het niets nieuwe mensen op: jong, bewogen, bezielde. Pril nog, ja, maar dat is met alle begin. Jezus is ook klein begonnen. En troostvol vind ik altijd nog de dikke pil van Richard Bot over 125-jaar kerkmuzikaal beleid in Nederland, waarvan je moet concluderen dat niets maar dan ook niets in al die jaren gewerkt heeft van wat van bovenaf werd opgelegd, maar dat er altijd pastoors en musici zijn geweest die op hun eigen plek gewoon begonnen zijn met iets goeds en moois, dat zich vervolgens als een olievlek verspreidde. Olie als in verse chrisma dan, geen smeerpout.

Wat die oude kerk betreft - en ik scheer gemakshalve alles even over één kam, dat

bekt nou eenmaal beter en dan voelen mensen zich beledigd en dus aangesproken: die is aan zichzelf ten onder gegaan. Op hoeveel plaatsen regeren niet verzuurde oude bejaarden, die het ooit goed bedoeld hebben en in hun tijd mogelijk veel goeds hebben gedaan, maar verzuimd hebben op tijd plaats te maken. Oei, dat mag je niet zeggen. Tja, iemand moet het doen. Soms heb je het idee dat je minstens

80 moet zijn om in je kerk iets te mogen doen. Ik kan er u zo een paar opnoemen.

Bij ons hangen vochtmetertjes die de beeldenschat moeten bewaken en die zich melden als het te gek wordt; in menige parochie zou je graag eens wat zuurgraadmeters willen bevestigen. Her en der slaat de meter meteen uit z'n kastje. Kom je drastische maatregelen aan het nemen! Of dat je kerken moet sluiten om de volksgezondheid: de sfeer is er te verzuurd om er nog verantwoord samen te komen. Dat de gemeente of het RIVM een kerk sluit, dit keer niet om een vallende steen, maar de zure sfeer die alles aantast. Godzijdank is het aantal parochies waar het zo gaat heel klein geworden. Godzijdank zijn er trouwens ook nog hele frisse bejaarden te vinden onder vrijwilligers en zangers. En Godzijdank is op vandaag niemand meer strikt gebonden aan zijn eigen kerk.

Maar om u voor te zijn: ik heb het natuurlijk niet over u. Nee, natuurlijk niet. Die anderen, bedoel ik. Zoals die papegaai die niet meer tegen voorbijgangers mocht zeggen dat ze een dikke kop hadden. Voortaan zei hij alleen nog maar: 'Ik zeg niks, maar je weet het, he?'

Een collega stelde laatst voor het eerstvolgende symposium over kerkmuziek te noemen: 'Weg met het koor!' doelend op dit of dat koor waar dat zuur diep ingetrokken is. Bedoeld was dat de koren niet het alleenrecht op de zang in de liturgie mochten opeisen. Wie zingt er zondag? Een vraag die Jos Bielen steevast beantwoordt met: 'Wij allemaal! En het koor!' Liturgie zoals liturgie bedoeld is.

Als iemand me vraagt hoe het met me gaat, zeg ik altijd 'Goed!' Is ook. Waarom niet? En wat niet zo goed gaat, daar gaan we aan werken. Je krijgt me niet klein, noch gek. Oké, als je koppen gaat tellen in de kerk, zing je een toon lager. Maar als je tegelijkertijd een vergroening ziet, een verjonging, zak je niet meer. Jongeren duiken uit het niets op, 's zondags in de kerk, of via app en mail en vragen om een ontmoeting. Hun verhaal is iedere keer dat ze van huis uit, noch op school of in de politiek - en al helemaal niet in de kerk, want daar kwamen ze niet - iets van een groot verhaal hebben meegekregen. In die leegte blijkt toch voor deze of gene - en het aantal groeit - christelijk geloof te passen. We kunnen gerust doorgaan voorlopig met het sluiten van kerken, in die zin dat we ze niet omwille van de nieuwe aanwas dadelijk weer allemaal nodig hebben - en als dat wel zo is, bouwen we op het industrieterrein wel iets nieuws, goed te verwarmen en met ruime parkeergelegenheid - maar er groeit wel degelijk iets.

Nog over dat balkon van de Sint Pieter: is het u niet opgevallen dat rond de dood van Franciscus en de komst van Leo er zelfs in de Nederlandse berichtgeving geen onvertogen woord gevallen is? Integendeel: de kerk blijkt in een verwarde wereld toch een consistent en coherent verhaal te vertellen. Doen we ook al 2000 jaar, maar het wordt weer gezien...

Maar laten we eerst nog even klagen, want dat hoort zo. We leven in een tijd van individualisering. Ieder voor zich en ikke eerst. Waar het eerst nog vrijheid in verbondenheid was, is het nu al lang egoïstisch. Ik

wil best bij een koor, maar... en dan is de vaste repetitieavond en de verplichting op zondag en het tijdstip en een gedeelte van het repertoire soms een probleem. Voor de rest zou ik het natuurlijk heel graag doen.

Voorts is er nog de pluralisering: er is wel zo ontzettend veel te doen, dat de kerk en alles wat daarmee te maken heeft - die ook nog niet het vlotste zijn doorgaans - ondersneeuwt bij veel hipperere evenementen. En wie doorziet nog wat echt is en wat niet? Juist, waar en schoon? 't Is toch wat

je er zelf van vindt...? En niet op de laatste plaats is het secularisering voor en achter. Hoe je dat het best omschrijft? Als je maar niet voor Christus en zijn kerk kiest! 'Je mag overal bij, maar niet bij de misdienaars of het kinderkoor,' roepen communieouders in koor. Je moet moed en lef hebben om te gaan zingen.

Maar het belangrijkste van allemaal is misschien nog wel: wie durft op vandaag nog een beslissing nemen? We hebben overal coaching en begeleiding voor, niet in de

laatste plaats om zelf geen keuzes meer te hoeven maken. Dat gaat van persoonlijke begeleiding - hoeveel mensen apen hun coach niet na: ze voelen zich zoals die gezegd heeft dat ze zich zouden moeten voelen - tot de grootste bedrijven: als de accountant gezegd heeft dat het mag of beter achterwege kan blijven, is de kous af. Eén ding weet je zeker: de accountant komt er het beste van af! Hoeveel pillen worden er niet voorgeschreven waar de pillenboer zelf beter van wordt?

Nee echt, wie durft nog een beslissing te nemen? Hoe vaak komt het nog voor dat iemand zijn vinger opsteekt en zegt 'Hier ben ik!' als er iets gevraagd wordt? 'Tja, moet ik thuis overleggen. Tja, mijn rooster. Oei, moet het rustig aan doen van de dokter. De kinderen zeggen dat het beter is van niet. Hoe kom ik thuis? Vind je het niet onverantwoord om...? We gooien het eerst in de groep'. Die het dan weer uit de

groep gooit. U kent het wel, zeker als u bestuurslid bent van een vereniging of koor. In moderne ogen moeten de apostelen toch van de zotte geweest zijn: 'Ze lieten onmiddellijk alles achter en volgden Hem'. Onverantwoord.

Ik verbaas me niet - al vind ik het iedere keer weer jammer - als in de mailbox weer een afmelding zit van een kerkkoor. Dat kan niet anders in het huidig tijdsgewricht.

Zo, genoeg geklaagd. Wat dan wel? Ik denk dat paus Leo vanaf dat balkon zeer goed geweten heeft hoe het er met de kerk voor staat (althans in West-Europa, want dat vergeten we ook vaak genoeg, dat onze situatie gelukkig geen beeld geeft van de booming wereldkerk), maar dat hij ook goed weet wat er wél mogelijk is.

Wat we ook doen, in en rond de kerk, het moet authentiek zijn. Wat en hoe gevierd

wordt, moet er toe doen. Laat je bij een uitvaart toch niet verleiden om van alles en nog wat er bij te halen aan toeters en bellen, maar blijf kort bij de boodschap van dit geschonken leven, dat in de kracht van de Geest geprobeerd heeft er in Gods Naam iets goeds van te maken en dat we hier niet alleen een afscheid vieren, maar veel meer nog het nieuwe leven, de volheid van leven, ons beloofd. Al die woordjes waar je je aan het einde van afvraagt of ze überhaupt wel om elkaar gegeven hebben en al die liedjes waar je echt niks aan hebt als je aan Petrus zijn hemelpoort staat?

Kijk kermuzikaal met grote zorgvuldigheid wat je wanneer zingt. En wie het zingt: als het koor het niet (meer) kan, is een cantor meer dan welkom. Die twee kunnen ook goed samen in een dienst. Authenticiteit heeft veel met eigenheid. En dan niet zozeer ons eigen geloof in onze eigen kerk, maar eigen in de zin van of je het je eigen hebt gemaakt wat je zegt, zingt en doet. Is het een eigen christelijk geluid? Of is het eigenlijk niks in die richting? Veel hangt af van de wijze waarop we vieren: of dat geloofwaardig is. Of dat het misschien op andere plaatsen beter past dan in een kerk...

Eerlijke liturgie is kwetsbaar. Je weet dat je kwetsbaar bent en steekt dat niet onder stoelen of banken. Hetgeen overigens geen pleidooi is om weer te gaan zingen wat we eigenlijk niet meer kunnen: dat is met kwetsbaarheid hier niet bedoeld. Maar als een oud koortje netjes de Mis verzorgt met aangepast liturgisch repertoire, dan kan die soberheid wel eens getuigen

van kwetsbaar doch authentiek. Lectors die niet meer verstaanbaar zijn - of dat nooit geweest zijn, maar niemand durft er iets van te zeggen - die moet je... kijk maar. Zeker als mensen hun positie claimen. Liturgie moet ook altijd heel bewust zijn.

En het is een totaalplaatje: we hebben hier vaak genoeg betoogd dat de zorg voor het kerkgebouw en de bloemen, de kleding van de misdienaars en kaarsen op de kandelaars, de houding van de collectant en de sereniteit van de koster bij elkaar horen en samen getuigen van wat we hier mogen vieren en beleven. De omkadering is en blijft van groot belang. Men moet er zich welkom weten en thuis kunnen voelen, God ook.

Waar we staan? In geloof staan we altijd op een cruciaal moment. In de kracht van de Geest laten we achter ons wat zijn tijd heeft gehad en kijken we naar wat hier en nu voor ons ligt. En pakken dat op en aan. Is het koor dienstbaar? Houden zo! En koesteren! Eredienst. Dienst aan God en dienst aan elkaar. 'Om recht te doen aan uw heerlijkheid' en 'om heil en genezing te vinden', was het toch? Nee, is het toch!

Eén ding weet je zeker: die Geest van God laat je niet zitten: waar deuren dichtgaan, gaan ramen open. En soms zelf andersom: een kiertje valt dicht, en ineens gaapt er een wijde nieuwe toekomst! Daar staan we! Staan we dus toch nog op het balkon van de Sint Pieter: met wijde dan wel gewijde blik gaan we het aan!

Ed Smeets

VERBONDENHEID MET GOD

Onze kerkgemeenschap kan alleen maar bestaan op basis van wederzijdse verbondenheid. Allereerst verbonden met een almachtige en vooral liefhebbende God. Deze verbondenheid bepaald in grote mate ons handelen hier op aarde. Daar waar deze verbondenheid ontbreekt of naar de achtergrond verdwijnt ontstaat chaos en zal het ego, het grote IK, al het licht om ons heen doen verdwijnen.

De dirigenten

In de kerkmuziek zie je dit fenomeen bij de dirigenten die zich verliezen in het nastreven van eigengewin. Eigen eer en glorie. Het moet allemaal groots en indrukwekkend. Het belangrijkste is de mening van de toehoorders. De kerstviering het hoogtepunt van het jaar. De koorleden worden hierin meegezogen en willen het hoogst mogelijk haalbare zingen. Het moet ten minste vierstemmig. Voor minder doen wij het niet. De gevraagde urenvergoeding van de dirigent overstijgt alle normen. De verdiensten passen bij zijn of haar status in de muzikale hiërarchie. Een kerkbestuur gaat daar vaak in mee omdat de muzikale glans misschien ook wel afstraalt op de parochie. Dat een kerkgemeenschap daar failliet aan kan gaan speelt aanvankelijk geen enkele rol. Als je er over nadenkt is het eigenlijk lachwekkend dat de rol van de dirigent in de kerk soms zulk een groteske vorm heeft aangenomen. Juist in de kerk waarin we ons als mens bescheiden dienen op te stellen naar elkaar en in de relatie met God. Waar is de dirigent zijn verbondenheid met God kwijtgeraakt?

De koorleden

De rol van de koorleden in de kerk is vaak niet te onderschatten. Vele vrijwilligers

binnen een parochie komen uit deze groep. Het zijn de mensen die altijd klaar staan en waarop de gemeenschap een beroep kan doen in moeilijke en blijde tijden. De mensen die openstaan voor anderen en daarmee een uiterst kwetsbare minderheid binnen de kerkgemeenschap vormen. Want ze zijn als groep vatbaar voor aanvallen van het ego. Hun dienstbaarheid kan worden getransformeerd naar eigen muzikale aanbidding. De groepsdynamiek kan veranderen in een afrekencultuur. In een interessant gesprek met het meldpunt grensoverschrijdend gedrag voor de Katholieke Kerk hoorde ik dat er vele meldingen binnen komen vanuit de kerkkoorwereld over pestgedrag binnen het koor. Het is eigenlijk onvoorstelbaar! Waar zijn de koorleden de verbondenheid met God kwijtgeraakt?

De organist

De eenling, de zonderling. Het vak dat in hoog tempo verdwijnt. Binnen één generatie zijn er bijna geen kerkorganisten meer die inhoudelijk op de hoogte zijn van Kerk en Liturgie. In de opleiding tot organist kwamen alle facetten van het "Kerk zijn" aan de orde. Alle rollen binnen de kerk werden bestudeerd. Vandaar dat de beroepsorganist in staat was alle rollen binnen de kerk-

gemeenschap te overzien en zelfs over te nemen. In zijn plek aan de speeltafel zag hij of zij, vaak tussen "hemel en aarde", de ego's binnen het kerkgebouw strijden met zichzelf en de wereld. Maar ook op de orgelbank dringt het ego uiteindelijk door. De Godvergeten organist. De snelle toetsenist die alles kan. Nooit tijd en altijd op weg naar de volgende mis. De organist die zonder vragen alles speelt wat men hem of haar voorzet. Zolang hij zijn eigen ding maar kan doen en niet te veel hoeft na te denken over de zin van het leven. Waar is die organist zijn verbondenheid met God kwijtgeraakt?

De koster

Van vroeger uit de bewaker van de kerk. Dienstbaar. Letterlijk een sleutelfiguur voor de kerkgemeenschap en voor de kerkmuzikanten. Als jonge organist kreeg ik al vroeg te maken met een norse, wantrouwende koster die vond dat zulk een jonge snotneus niets te zoeken had in zijn kerk. Later ben ik zelf koster geworden en samen met twee mede-kosteressen hebben we vele jaren met heel veel voldoening en plezier gewerkt binnen de kerkmuren. Je bent een visitekaartje. Een ansichtkaart vanuit de vakantiewoning van God op aarde. Wees dienstbaar en duidelijk. In elk huis zijn er namelijk huisregels. Maar bedenk altijd dat jouw ego geen huisbaas is. De koster als bewaker van zijn eigen rijk is de verbondenheid met God vergeten. Ook hier blijft de vraag: "Wanneer is die koster de verbondenheid met God kwijtgeraakt"?

Het kerkbestuur

Een belangrijke groep vrijwilligers onder voorzitterschap van de pastoor. Het be-

stuur stuurt het schip dat parochie heet. Zij bepalen in grote mate de koers en de bestemming. Zij zorgen ervoor dat de passagiers aan boord veilig zijn. En de bemanning toegerust is voor de taak die zij hebben om het schip soepel door de golven te laten varen. De laatste jaren heb ik ervaren dat het ego binnen deze groep mensen menig schip slagzij doet maken en soms zelfs doet zinken. De penningmeester die de verleidingen van het omgaan met geld ter eigen voordeel niet kan weerstaan. De vicevoorzitter die eigenlijk tweede kapitein aan boord wil zijn. De verleiding is groot om een parochie als bedrijf te willen zien met een winst en verliesrekening. De parochianen zijn klanten geworden. Waar zijn deze bestuurders de verbondenheid met God kwijtgeraakt?

De geestelijkheid

De vertegenwoordigers van God op aarde, Mensen met een roeping. Zij willen het Woord van God doen verkondigen en de geloofsgemeenschap doen groeien in spiritualiteit. Daarvoor houden ze ons voor hoe Jezus heeft geleefd, is gestorven en verrezen. De beroepsgroep die wil luisteren naar de mensen, die voor ons wil bemiddelen bij God, die een steun wil zijn in droevige tijden. De roze olifant in de kamer is dan natuurlijk het misbruikschandaal. Daar zijn geen enkele excuses voor. En wie denkt dat na het uitkomen van de affaires en het nagenoeg verdwijnen van de kinderen uit de kerk het probleem niet meer bestaat is naïef. Controle, begeleiding en hulp van de herders in onze Kerk en vooral een collectief verantwoordelijkheidsgevoel is nog te vaak te ver te zoeken. Waar zijn deze mensen de verbondenheid met een God kwijtgeraakt?

De samenleving

De mensen die dagelijks lang het kerkgebouw lopen of rijden maar er nooit binnen zijn gegaan. Zij begrijpen vaak niet waarom het markante kerkgebouw nu eigenlijk weg moet. Het is toch mooi om te zien! Je kunt er toch gemakkelijk iets anders van maken. Een zwembad of winkel. Ga erin wonen of, zoals laatst, het gebouw gebruiken als oefenplek voor dronepiloten. (Is de kerk een mooie inspiratiebron voor dronepiloten in de volgende oorlog). De samenleving is veelal onwetend. Daar heeft het ego veelal gewonnen. Materialisme is de nieuwe (af) god. Zonder je eigen spullen kunnen we geen mens meer zijn. Het samen voor een hoger doel is niet meer. Behalve als de rampspoed op onze eigen deurmat valt. De samenleving raakt door de vele (des)informatie afgestompt, overvoerd en oververhit. Er is geen tijd meer voor spiritualiteit. Anders dan incidenteel, als het ons uitkomt. In onze samenleving is alles maakbaar en rationeel. Daar is weinig plaats meer voor een liefhebbende God. Waar is de samenleving de verbondenheid met God kwijtgeraakt?

De parochianen

De kudde schapen die gehoed worden door de mondiale Kerk. De parochianen die trouw naar de kerk komen en hun noden voor God neer willen leggen. De kudde die met zachte maar duidelijke hand geleid wil worden. Die meetrekt met de herder in het vertrouwen dat de herder de sappigste weides weet te vinden en goed voor de kudde zorgt. Dit vertrouwen van de kudde in de herder lijkt soms grenzeloos. Bewonderingswaardig. Al is de weide nog zo schraal en huilen de wolven langs de

bosrand. De kudde blijft maar wordt steeds kleiner. Verscheurd door de wolf, verdwaald door onoplettendheid van de herder, verzwakt door ouderdom of gebukt onder een te zware last van de ongeschoren, niet verzorgde wol. De herder vergeet achterom te kijken en loopt stug door met de blik op oneindig de kudde volgt uitgedund, moedeloos. De kudde is wellicht de enige plek waar de verbondenheid met God tot het allerlaatste schaap zichtbaar blijft.

De hoofdredacteur van Koorgeleide

Mijn laatste bijdrage aan Koorgeleide. Misschien is het bovenstaande beeld wat somber geschilderd. Dan voldoe ik prima aan het etiket "oude zeur" wat ik een tijd geleden kreeg opgeplakt door een medewerker van ons bisdom. Ook werd mij wel eens verweten dat ik een te groot ego had omdat ik te veel mijn mening verkondigde. Ik hou nu eenmaal van observeren en beschrijf graag wat ik om me heen zie. Blijkbaar is dat niet altijd wat men verwacht te zien en te horen.

Hoe moet het dan verder met onze Kerk? Het is al vaker gezegd: "De Kerk zijn wij" en als "wij" niet meer willen is er geen Kerk. Maar hoe zit dat dan met God? De mensen kunnen God afwijzen en vele zullen God niet meer kennen. Dat hoeft ook niet want God kent de mensen. En uiteindelijk zal iedereen terugkeren naar waar hij of zij vandaan komt. En alles wat geweest is doet er niet meer toe. Al onze vragen worden in één ogenblik beantwoord. Dan is er alleen nog maar de liefde van God en wellicht een nieuw begin.

Ad Voesten

JEUGDIG TALENT OP HET KERKORGEL

In het kader van het Orgelfestival Limburg 2025, georganiseerd door de Stichting SOL, was er dit jaar in de kerk van het Apostolisch Genootschap Sittard, op zaterdag 2 augustus 2025, voor de tweede keer een podium voor kinderen en tieners die orgel spelen.

Van verschillende docenten kwamen 10 kinderen, variërend in leeftijd van 5 tot 16 jaar, bij elkaar om hun voordrachten te laten klinken. Levi, Jesse, Rinke, Leonard, Hugo, Sophia, Jakob, Niels, Celine en Lars brachten heel overtuigend een mooi programma ten gehore. Het applaus gaf blijk van waardering!

Bovendien konden ze ervaren dat er meer leeftijdsgenoten zijn, die de orgelpijpen graag laten dansen! Na afloop van het concert was er gelegenheid om het doe-orgel van orgelkids te leren kennen en het kleine pijporgel zelf te bouwen! Vele positieve reacties getuigen van een zeer geslaagde middag, die zeker een vervolg gaat krijgen.

DAG VAN DE KERKMUZIEK

Op vrijdag **12 juni 2026** zal de volgende Dag van de Kerkmuziek plaatsvinden. Het is een initiatief van de bisdommen Roermond, Breda en Den Bosch en vindt plaats in Breda. Het onderwerp is: hoop en toekomst in de kerkmuziek!

TOELICHTING DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Onder deze naam biedt de Sint-Gregoriusvereniging de kerkkoren en kerkmusici van de parochies in het bisdom Roermond nieuwe composities aan.

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

Getransponeerd naar onze intentie bete-

kent dit zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten.

U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten. Wij zouden het fijn vinden als u ons hiervan op de hoogte stelt.

Als laatste bijdrage aan de Do-Ut-Des bladen van mijn hand een Missa simplex. Een eenvoudige mis zonder Gloria. Geschreven voor sopraan, alt en de mannenstemmen ad libitum. De begeleiding is een obligate orgelpartij.

Geschreven voor de praktijk. Niet moeilijk maar met genoeg uitdaging in het muzikale samenspel met de orgelbegeleiding. Dus ook voor de organist is er werk aan de winkel. Een goede voorbereiding is het halve werk. Zorg dat het koor went aan het ritmische verloop in de orgelpartij want een voorwaarde voor een succesvolle uitvoering is het samen kunnen volhouden van een vast tempo. De hele partituur met het Sanctus en het Agnus Dei zal op de website van de Sint-Gregoriusvereniging beschikbaar gesteld worden. Vrij te gebruiken.

Ad Voesten

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Missa simplex

Kyrie

Ad Voesten 2024

$\text{♩} = 100$

S/A

M

Orgel

8

S/A

M

Org.

Ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e - le - i -

Ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e - le - i -

15

S/A

son.

M

son.

Org.

Measures 15-20: Soprano and Alto parts are silent. The organ provides accompaniment with a continuous melody in the right hand and a bass line in the left hand.

21

S/A

Chri - ste e - le - i - son, Chri - ste e -

M

Chri - ste e - le - i - son, Chri - ste e -

Org.

Measures 21-26: Soprano and Alto parts sing the lyrics. The organ continues with its accompaniment.

27

S/A

le - i - son.

M

le - i - son.

Org.

33

S/A

Ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e - le - i -

M

Ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e - le - i -

Org.

The musical score is for a Gregorian chant. It features three staves: S/A (Soprano/Alto), M (Tenor), and Org. (Organ). The S/A and M staves begin with a measure containing a half note and a whole note, both marked 'son.' (sonorous). The Org. staff begins with a measure containing a half note and a whole note, both marked 'son.' (sonorous). The Org. staff then continues with a series of eighth notes, followed by a final measure with a half note and a whole note, both marked 'son.' (sonorous).

D/KGL 45

© Ad Voesten

GREGORIAANSE OCHTEND

Op zaterdagochtend **11 oktober 2025** organiseert het Centrum Gregoriaans te Drogen, Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt (België) een gregoriaanse zangochtend van 09.30 - 12.00 uur.

Tijdens deze gregoriaanse ochtend maakt u (opnieuw) kennis met dit eeuwenoude repertoire. We zingen enkele mooie gezangen uit de gregoriaanse muziekgeschiedenis en verkennen de middeleeuwse koorklank.

Iedereen is welkom, met of zonder koor- of zangervaring.

Muzikale leiding: Cyriel Tonnaer, docent semiologie aan het Centrum Gregoriaans. Deelnamekosten 25 euro (inclusief partituren en koffie).

Betaling geldt als inschrijving:
BE22 7370 1000 1147 BIC: KREDBEBB,
vermeld "ochtend Hasselt". Inschrijven
per mail: cursist.gregoriaans@telenet.be of
tel. 0470074738

VAN DICHTBIJ BEKEKEN

Op de dag dat ik dit artikel schrijf is het 3 augustus, de dag waarop in Rome het Jubileum van de Jongeren in het kader van Jubeljaar 2025 werd afgesloten met een eucharistieviering met vele jongeren. De internationale Wereldjongerendagen vonden dit jaar voor de eerste keer plaats met onze nieuwe paus Leo XIV.

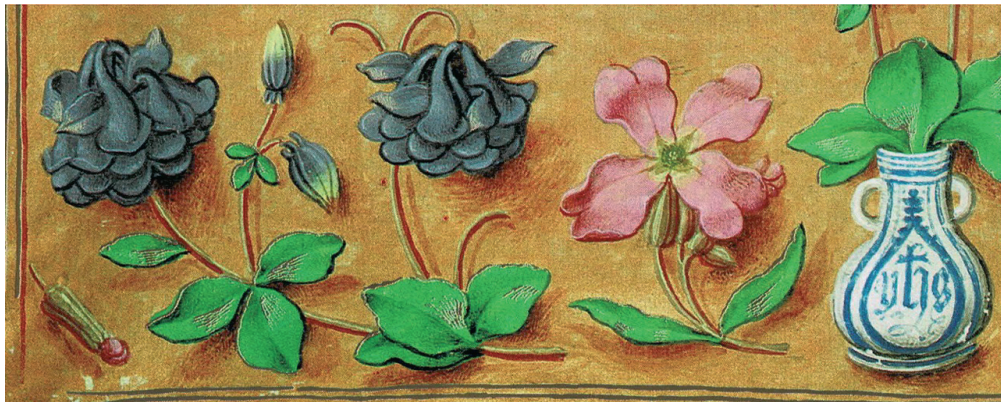
De pontificale slotmis werd vanochtend gevierd op een veld in Tor Vergata, een oostelijke stadswijk in Rome, met meer dan een miljoen deelnemers! Het is indrukwekkend en bemoedigend om te zien dat ons katholieke geloof in deze seculiere tijd zoveel jongeren aanspreekt, dat zij met aandacht zingend en biddend deelnemen aan deze internationale eucharistieviering.

Zelf zong ik vanmorgen, met een heel wat bescheidener aantal gelovigen, in de Munsterkerk te Roermond de gregoriaanse gezangen van de 18e zondag door het jaar C en werd ik geconfronteerd met de nieuwe ordening van de Bijbellezingen na het Tweede Vaticaanse Concilie.

Die nieuwe indeling in een driejaarlijkse lezingencyclus heeft gevolgen gehad voor de eucharistische gezangen van deze

zondag, gezangen die voor een belangrijk deel afkomstig zijn uit het oude repertoire van de 12e en 13e zondag na Pinksteren.

De lezingen van deze zondag beschrijven dat hebzucht effect heeft op de manier waarop je naar het leven kijkt. In het evangelie volgens Lucas waarschuwt Jezus ons tegen een hebzucht-tige levenshouding en plaatst grote materiële rijkdom tegenover geestelijke armoede. Rijkdom kun je niet meenemen over de grens van leven en dood. Het is de kunst om de tijd, die we hier op aarde verblijven, te waarderen en er met wijsheid invulling aan te geven. Wij, christenen, kunnen daar invulling aan geven door ons door God te laten leiden en te leven vanuit zijn liefde. Om op een gelovige en wijze manier te leven is niet altijd gemakkelijk, voor mij is dat een goede reden om God in de introïtus te

Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est ti-bi De-

omni-po-ténti, in u-ni-tá-te Spi-ri-tus Sancti, om

et gló-ri-a per ómni-a sáe-cu-la sáe-cu-ló-r

⌘ A-men.

COMMUNIERITUS

PATER NOSTER

Præcéptis sa-lu-tá-ri-bus mó-ni-ti, et di-vi-na

ti-ó-ne formá-ti, au-dé-mus dí-ce-re:

Pa-ter nos-ter, qui es in cæ-lis: sancti-fi-cé-tur

tu-um; ad-vé-ni-at reg-num tu-um; fi-at vo-lúntas tua.

fundantur et reveantur inimici mei, qui quaerunt animam meam. Ps. Avertantur retrorsum et erubescant, qui volunt mihi mala.

God, schenk aandacht aan mijn hulp! Heer, haast U mij te helpen! Mogen mijn vijanden, die mijn ziel zoeken, beschaamd worden en te schande staan.

Ps. Laat hen, die mij kwaad willen doen, achterwaarts terugdeinzen en beschaamd worden.

De eerste woorden van deze introitus kennen we uit de opening van het dagelijkse Getijdengebed, een traditie die sinds de Regel van Benedictus in de zesde eeuw bestaat. In het officie worden deze woorden meestal in een eenvoudige vorm gezongen. In de huidige introitus gaat de melodie tot ongewone hoogte, daarom heeft men de Do-sleutel in de notenbalk op het tweede lijntje van onder geplaatst. De eerste twee zinsdelen roepen als het ware vanuit de diepte hun nood uit en geven zo een muzikale uitdrukking aan de smeekbede van de psalmist, een schreeuw om hulp tegen vijandelijke bedreigingen.

hulp te roepen en me te verdiepen in de tekst-inhoud van de gezangen en hun melodische verklanking.

Introitus (Ps. 69, 2. 3. 4) GT 315 (GT = *Graduale Triplex*)

Deus in adiutorium meum intende:
Domine ad adiuvandam me festina: con-

Opvallend vind ik de keuze van de componist om deze ernstige psalmwoorden te voorzien van een 7e modus, een toonsoort die doorgaans voor vreugdevollere momenten is weggelegd. Waarschijnlijk is de inleidende melodie van de introitus van vandaag een kwart hoger getransponeerd. Omdat het psalmodisch einde

van het psalmvers op een niet getransponeerde sol eindigt, krijgt de openingszin van de introïtus reliëf. Zowel in het woord Deus als in de volgende woorden worden accenten benadrukt door pes quadratus of episema. Na het woord *Domine* wordt het gezang wat rustiger en meer smekend. Bij *qui quaerunt animam meam* lijkt de melodie weer wat levendiger en verradt het opspringende *animam* enige emotie die in het woord *meam* weer tot rust komt.

Psalm 70 (69) beschrijft een mens die geteisterd wordt door duistere krachten in zijn bestaan, de psalmist wordt bedreigd door mensen die uit zijn op zijn leven. Hij is in diepe nood en roept God, die zijn licht en heil is en zijn laatste toevlucht, te hulp.

Graduale (Ps. 33, 2. V. 3) GT 316

Benedicam Dominum in omni tempore: semper laus eius in ore meo.
V. In Domino laudabitur anima mea: audiant mansueti et laetentur.

Zegenen zal ik de Heer te allen tijde: voortdurend is zijn lof in mijn mond.
V. *Om de Heer zal mijn ziel zich prijzen: zachtmoedigen mogen het horen en zich verblijden.*

De christenen van de eerste eeuwen zongen, naar het voorbeeld van de joodse eredienst in tempel en synagoge, met de woorden van de psalmdichter. Het Psalterium, het Boek der Psalmen, is daarmee dus het oudste gezangenboek van de Kerk. Van de 150

psalmen had psalm 34 (33) de voorkeur van de eerste christenen tijdens het communiceren, met name vers 9: "*Proeft en ziet: goed (letterlijk: zoet) is de Heer*" (*Gustate et videte quoniam suavis est Dominus*).

De schrijver van psalm 34 wil God te allen tijde (*in omni tempore*) prijzen of zegenen, want God heeft hem gered uit alle nood. Degenen die ontzag hebben voor de Heer zal het niet aan goede dingen ontbreken.

la no-bis hó-di-e; et di-mítte no-bis dé-bi-ta nostra,
et nos di-mít-timus de-bi-tó-ri-bus nostris; et ne nos
as in tenta-ti- ó-nem; sed lí-be-ra nos a ma-lo.
ra nos, quáesumus, Dómi-ne, ab ómni-bus ma-lis,
pí-ti-us pa-cem in di-é-bus nostris, ut, o-pe mi-se-
i-ae tu-ae adiú-ti, et a peccá-to si-mus semper
et ab omni perturba-ti-ó-ne se-cú-ri: exspectántes
m spem et advéntum Salva-tó-ris nostri le-su

Ondanks zijn optimistisch taalgebruik, vol vertrouwen en blijmoedigheid, is de psalmist niet blind voor de werkelijkheid. Hij weet goed dat ook een mens van goede wil zich op moeilijkheden voorbereid moet houden. Maar hij gelooft ook dat God voor de 'zijnen' een verlosser is, en dat Hij door de 'zijnen' dat ook voor anderen wil zijn.

Het eerste zinsdeel van het graduale doet me meer aan een 8e modus (sol-do) denken dan aan een 7e (sol-re). Na een intonatie van de sol naar de do speelt de melodie zich af rondom de tenor do om steeds naar de grondtoon sol terug te keren.

Vervolgens laat de melodie ons een psalmodische intonatie in de 7e modus zien op de woorden *in omni*, om daar te reciteren op de re met veelvuldige accenten op fa. Het vers *In Domino laudabitur* begint hetzelfde als het respons *Benedicam* en neemt zelfs de melodie van *Dominum* over

op *Domino*. De 8e modus blijft nu langer aanwezig. Na het lage *audiant* toont de melodie ons fragmenten uit een 3e modus op *mansueti*, om vervolgens weer terug te keren in de 7e modus en in die modus ook mooi te eindigen op het woord *laetentur*.

Alleluia (Ps. 87, 2) GT 317

Domine Deus salutis meae, in die clamavi, et nocte coram te.

Heer, God van mijn redding, ik riep tot U bij dag en bij nacht.

In vergelijking met het voorgaande graduale lijkt het *Alleluia Domine Deus* meer ontspannen en minder complex, ondanks het gebruik van een derde modus en een solistisch vers met een tekst uit psalm 88 (87) die duidelijk een noodsituatie beschrijft. Het is een psalm vol ontgoocheling over een God die doof blijft voor het dag en nacht roepen van iemand die geen uitweg meer ziet. Een opmerkelijk detail vind ik dat de psalmist niet ophoudt met

roepen, dat de psalm mensen de kans geeft om te hopen tegen de hoop in.

Verrassend en mooi vind ik hoe in de joodse traditie deze wanhopige psalm onmiddellijk gevolgd wordt door psalm 89 (88): *Misericordias Domini in aeternum cantabo* (de liefde en trouw van de Heer zal ik tot in eeuwigheid bezingen!). Die som-

Dó-mi-ne le-su Chris-te, qui di-xísti Apósto-lis tu-

Pa-cem re-línquo vo-bis, pa-cem me-am do vo-

ne respí-ci-as pec-cá-ta nostra, sed fi-dem Ecclé-si-

tu-ae; e-ámque se-cún-dum vo-luntá-tem tu-am pa-

bere psalm 88 mondt dus uit in psalm 89, waarin Gods trouw zegeviert, trouw die met lof en dank bezongen wordt.

De mooie melodie van dit *alleluia* is bekend uit de Paastijd, maar zeer waarschijnlijk is het huidige *Alleluia Domine Deus* het oorspronkelijke model. In het gezang zijn de mi, sol en si de modale sterke tonen, de melodie wordt beheerst door de spanning tussen grondtoon en tenor (reciteertoon). Het vers bestaat uit twee gedeelten, waarvan het laatste gedeelte, *et nocte coram* te, een volledige herhaling van de alleluia-jubilus laat zien.

Offertorium (Exodus 24, 4.5) GT 338

Sanctificavit Moyses altare Domino, offerens super illud holocausta, et immolans victimas: fecit sacrificium vespertinum in odorem suavitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israel.

Mozes wijdde een altaar voor de Heer, droeg er brandoffers op en slachtte er offerdieren. Hij bracht een avondoffer, vol heerlijke geur, voor God de Heer, ten aanschouwen van de kinderen van Israël.

In dit muzikaal zeer omslachtige offertorium wordt het slachten van offerdieren en het aanbieden van brandoffers aan de orde gesteld. In de boeken Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium lezen we

Dó-mi-ne le-su Chris-te, qui di-xísti Apósto-lis tu-

Pa-cem re-línquo vo-bis, pa-cem me-am do vo-

ne respí-ci-as pec-cá-ta nostra, sed fi-dem Ecclé-si

tu-ae; e-ámque se-cún-dum vo-luntá-tem tu-am pa

veel wetten en regels. God vertelt precies wat hij van de Israëlieten verwacht als ze zijn volk willen zijn. Er zijn twee verschillende soorten regels: regels die altijd gelden, en regels die zeggen wat we in een bepaalde situatie moeten doen. Het bekendste voorbeeld van 'regels voor altijd' zijn de Tien Woorden, die God door Mozes op twee stenen platen liet zetten.

Hoofdstuk 24 uit boek Exodus beschrijft de eigenlijke verbondssluiting tussen God en het volk Israël. Het vertelt opnieuw dat het volk afstand moet houden van God, dat Mozes een bevoorrechte positie heeft als bemiddelaar en dat het volk gehoorzaamheid belooft. Die verbondssluiting wordt besloten met een ritus, waarin Mozes een altaar bouwt dat de Heer vertegenwoordigt, en waarbij hij twaalf 'wijstenen' opricht, stenen palen om de grens aan te duiden of om als getuigen te dienen van het volk. Daarna worden offers gebracht.

In 'brandoffers' wordt alles aan God geofferd, in 'slachtoffers' (= vredeoffers) wordt een gedeelte verbrand voor God, een ander gedeelte wordt gegeten tijdens een heilige maaltijd, die een belangrijk onderdeel is van een verbondssluiting.

Mozes giet bloed over het altaar, en daarna sprenkelt hij het bloed over het volk. Hij laat daarmee zien dat het volk zich aan de afspraak met God zal houden. God en mensen worden zo met elkaar verbonden. Het gesprenkelde bloed betekent: '*Wij horen bij elkaar. Iedereen kan het zien*'. Dit statige offertoriumgezag is een verheerlijking van de offerande die de bekroning vormde van de joodse eredienst in die tempel. In een grote aaneenschakeling klimmen de neumen op naar het hoofdaccent in het midden: *immolans victimas* (hij slachtte er offerdieren).

De verschillende muzikale zinnen, eindigend op de grondtoon fa, zijn weer onderverdeeld in twee halve zinnen met een zelfde slotcadens op la. De eerste helft gaat tot *altare Domino*, de tweede halfzin gaat tot het einde van *holocausta*. Hierna volgt de hoofdzin tot het einde van *suavitatis* met een zelfde eindformule als bij *holocausta*.

Op *Mozes* zien we een lichte en modale stijging naar de dominant do, en dat wordt nog eens herhaald op *altare*, maar nu wat sneller en blijer. In de tweede zinshelft (*illud*)

staan er enigszins ongewoon repercuessies op de *sol*, dat roept zelfs misschien iets van een mystieke sfeer op.

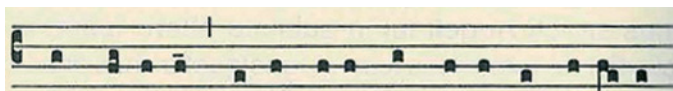
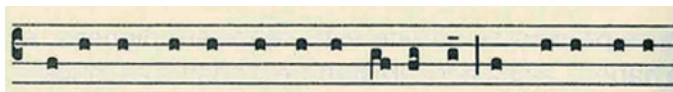
De tweede zin zet sterker in met een motief dat lijkt op *Mozes* en voert ons met een onmiddellijke climax naar het hoofdaccent *victimias*. Het einde van het stuk is onregelmatig van bouw. Het woord *conspectu* is rijk aan ritmische details. *Filiorum Israel* leidt ons in een muzikaal naspel terug naar de grontoon fa. Opvallend vind ik, dat op de uitgang 'el' van *Israel* veel neumen in de handschriften (Laon en Einsiedeln) benadrukt worden. Waarschijnlijk door het feit dat het woord 'El' in het Hebreeuws 'God' betekent. De naam *Israël* betekent in het boek Genesis 'strijder met God'.

Communio (*Sapientia 16, vers 20*) GT 319 + psalm 77, 24.25

Panem de caelo dedisti nobis, Domine, habentem omne delectamentum, et omnem saporem suavitatis.

Brood uit de hemel hebt Gij ons gegeven, Heer, dat alle goeds in zich heeft en voortreffelijk van smaak is.

24. Et pluit illis manna ad manducandum
et panem caeli dedit eis.

24. *En Hij liet het voor hen manna regenen
om te eten, en hemels brood gaf Hij hun.*

25. Panem angelorum manducavit homo,
cibaria misit eis abundantiam.

25. *Engelenbrood at de mens, en Hij zond
hun voorraad tot verzadiging toe.*

Vanwege de eucharistische strekking van de tekst is de communie-antifoon soms bij wijze van uitzondering ontleend aan een evangelie of een ander boek van de heilige Schrift. Deze *communio* vormt in drie zinnen een eenheid en heeft een fris en levendig karakter, ondanks dat de formules van de intonatie en van het einde hetzelfde zijn als die van de introitus *Requiem*.

De modale tonen fa-la-do en het mi-re-do op *Domine* vallen me op. Het woord *nobis* wordt nadrukkelijk betoond door een virga met episema, om gevolgd te worden door het melodisch hoogtepunt op *Domine*, een enthousiaste uitroep tot God. Die blijde stemming wordt gehandhaafd tot en met *omnem saporem*, het tweede hoogtepunt in de zang, om daarna via een zachte si-b op *suavitatis* (zoetheid) weer met een bekende cadens op de fa terug te keren en te eindigen. Deze *communio* is een mooi voorbeeld van hoe fijngevoelig gregoriaanse componisten met teksten kunnen omgaan, met name met de woorden *omne delecta-*

mentum (alle goods) en met *omnem saporem suavitatis* (voortreffelijk van smaak).

De tekst van de *communio* komt uit *Sapientia*, het

boek Wijsheid dat ook wel Wijsheid van Salomo genoemd wordt. Dat boek is zo goed geschreven dat het nu nog gemakkelijk leest en tot nadenken stemt. Het boek Wijsheid is belangrijk om de gedachtewereld van het Nieuwe Testament te begrijpen. Het is geschreven voor jonge joden in de diaspora die rond het begin van onze jaartelling onder de indruk waren van de Griekse cultuur.

De schrijver wilde de schaduwzijden van die cultuur zichtbaar maken en aantonen dat de wijsheid waar de Grieken naar zochten, de geschiedenis van de joden altijd al doortrokken heeft en er de leidende kracht van is. Dat komt met name aan bod in het derde deel van het boek Wijsheid, de hoofdstukken 9 tot 19 waar de *communio*-antifoon uit genomen is.

Het eerste deel van psalm 78 (77), de psalm die afwisselend met de *communio* gezongen wordt, bezingt vooral de weldaden die het volk tijdens de woestijntocht van God ontving, met name het manna, water en kwartels. Deze lange psalm beschrijft het falen, de ontrouw, de ongehoorzaamheid en het ongeloof van het hele volk en dringt er bij de mensen op aan de geboden van de Thora trouw te onderhouden en het verbond met de levende God te eren.

3 augustus 2025, Cyriel Tonnaer

VANAF DE (ORGEL)BANK

Er is een tijd van komen en er is een tijd van gaan. Mijn tijd om te gaan is gekomen. U heeft deze uitspraak vast al een keer gehoord. Vele jaren heb ik de gelegenheid gehad om u te voorzien van mijn schriftelijke observaties die betrekking hadden op het kerkmuzikale leven in Limburg en soms daarbuiten. Altijd was ik vrij om te schrijven wat in me opkwam. Wat ik belangrijk vond om onder de aandacht te brengen, en menig keer wat uit te vergroten. Als redacteur probeerde ik van binnenuit de kerkgemeenschap tot nadenken aan te zetten. Want in de dagelijkse kerkmuzikale praktijk gebeuren soms wonderlijke dingen. Zowel in positieve als in negatieve zin.

Natuurlijk valt dit niet altijd in goede aarde en menigeen zal zich wel eens wat ongemakkelijk hebben gevoeld en/of zich herkend hebben in een beschreven situatie. Voor mij staat en stond het algemeen belang altijd voorop. De geloofsgemeen-

schap gaat vóór het individu zonder het individu uit het oog te verliezen want de individuen vormen samen de geloofs-gemeenschap. God gaat vóór de mens. Maar God en de mens hebben elkaar nodig en vormen een innige band. Ik heb het laatste jaar helaas zelf moeten ervaren dat bovenstaand principe door menigeen, werkzaam binnen de Nederlandse Kerkprovincie, niet gebezigd wordt. Het individu, ons ego, is voor ons zo belangrijk geworden dat we veelal niet meer geïnteresseerd zijn in het algemeen belang maar enkel kiezen voor behoudt van eigen belang.

Het wijzen op onrecht en het verdedigen van de zwakken binnen onze kerkgemeenschap is voor mij altijd een kernwaarde geweest. Maar ik heb ook ervaren dat ik als eenling kan roepen wat ik wil. Als niemand naar mijn hulpkreet wil luisteren en niemand met je mee wil strijden rest mij niets anders meer dan te zwijgen. Voor de toekomst zou ik de Nederlandse Kerkprovin-

cie dan ook graag wat meer ruggengraat toe willen wensen. Wat meer verantwoordelijkheidsgevoel en vooral meer moed.

Het bisdom Roermond wil ik in ieder geval heel hartelijk danken voor de vele jaren van steun. En de mogelijkheid te schrijven in vrijheid. In die zin een lichtend voorbeeld. Mijn medebestuurders van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom

Roermond wil ik dankzeggen voor de vele mooie momenten samen. De lezers zeg ik vaarwel en wie weet komen we elkaar nog eens tegen. Al is het maar op een gezamenlijke bestemming die voor velen over een verre grens lijkt te liggen maar in werkelijkheid maar een ogenblik van ons verwijderd ligt.

Ad Voesten

JAARVERSLAG 2024

van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

1. Bestuur

De Algemene Vergadering werd in 2024 gevormd door de bisschoppelijk gedelegeerde voor liturgie en kerkmuziek, de H.E.H. drs. E. Smeets, dhr. Efrem Verleng, secretaris, dhr. J. Sijtermans, penningmeester, dhr. J.P. Steijvers, dhr. C. Tonnaer, dhr. A. Voesten en dhr. D. Jansen. De vergaderingen van zowel het bestuur als de Algemene Vergadering werden genotuleerd door mevr. M. Verstappen. Het bestuur werd in 2024 gevormd door voorzitter drs. E. Smeets, dhr. Efrem Verleng, secretaris en dhr. J. Sijtermans, penningmeester, en de heer A. Voesten, adviseur.

2. Secretariaat en documentatiecentrum

Het secretariaat maakte voor de huisvesting dankbaar gebruik van de door het

bisdom beschikbaar gestelde locatie in een van de bisdomgebouwen aan de Swalmerstraat 100 te Roermond. De werkzaamheden op het secretariaat worden, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, verricht door vrijwillige medewerkers: de heren J. Sijtermans en J. Steenbrink mevr. M. Verstappen. Financieel administrateur van de SGV is dhr. H. Renkens uit Elsloo, die veelal van thuis uit de administratie behartigt, i.s.m. het bestuur.

In 2024 werden de volgende onderscheidingen verleend: 6 eretekenen in brons, 32 eretekenen in zilver, 27 eretekenen in goud, 16 insignes voor 50 jaar, 2 insignes voor 55 jaar, 5 insignes voor 60 jaar en 12 erediploma's (met kaars). Van de Sint-Tarciscusmedailles voor misdienaars en acolieten werden er in 2024 18 aangeboden.

Binnen het secretariaat is tevens het documentatiecentrum gevestigd. Het centrum beschikt over een schat aan vocale en instrumentale muziekliteratuur. Het aantal beschikbare stukken is door het overdragen van koorarchieven verdubbeld van 5.000 naar 10.000. Dhr. J. Steenbrink behartigt dit documentatiecentrum. Een inventarisatie van de collectie werd online geplaatst en geactualiseerd.

3. Financiën

In 2024 werd weer een beroep gedaan op de kerkbesturen, kloosters en congregaties voor deelname aan de actie Caeciliadrieklank ter ondersteuning van de activiteiten en werkzaamheden van de diocesane SGV. Het in stand houden van een ondersteunende organisatie voor de kerkmuziek (secretariaat, documentatiecentrum, communicatiemiddelen, studiedagen, cursuswerk) vraagt aanzienlijke financiële offers. Een financiële bijdrage van parochies, kloosters en congregaties is daarvoor onontbeerlijk. De richtlijn voor de actie Caeciliadrieklank is een bijdrage van € 3,- per koorzanger. In de opbrengsten is al jaren een sterk dalende lijn te zien vanwege het afnemend aantal koorzangers.

4. Relaties en communicatie

De voorzitter onderhield qualitate qua de contacten met de bisschop/diocesaan administrator en de staf van het bisdom. De voorzitter is ambtshalve ook verantwoordelijk voor de Dienst Liturgie en Kerkmuziek van het bisdom. Met de dienst Pers en Communicatie werd door het bestuur veelvuldig contact onderhouden. Van het digitale informatiebulletin van het bisdom 'Clavis' en de Nieuwsbrieven werd dank-

baar gebruik gemaakt voor het publiceren van de SGV-activiteiten.

Op verzoek werd vanuit het secretariaat of het bestuur op kerkmuzikaal gebied ondersteuning verleend aan kerk- en koorbesturen, koordirigenten, organisten en cantores. Met de Stichting Verbindend Netwerk Koorzang Limburg werd een hecht contact onderhouden. De voorzitter heeft zitting in het bestuur. VNK-L werkt tegenwoordig samen met de Stichting Klankkleur. In 2024 verscheen het verenigingsblad Koorgeleide twee maal. De redactie bestond uit dhr. A. Voesten, hoofdredacteur, gedegeleerde E. Smeets, redacteur en mevr. M. Verstappen, redactiemedewerkster. Het blad kent een oplage van 1450.

De SGV-Roermond meent middels het blad in een behoefte te voorzien. Gezien de sterk gestegen kosten is besloten het blad vanaf 2023 nog maar twee keer per jaar uit te brengen. De website HYPERLINK "<http://www.sgv-roermond.nl>" werd beheerd door de webmaster, aangestuurd door het bestuur. De digitale nieuwsbrief bevat de meest actuele informatie op het gebied van de kerkmuziek in Limburg alsook informatie over de koren en kerkmuzikale activiteiten. De nieuwsbrief die thans wordt verspreid aan 1450 abonnees, wordt inhoudelijk beheerd door de voorzitter. De nieuwsbrief neemt veel informatie op en over van bevriende instellingen die navenante activiteiten organiseren.

Sinds geruime tijd is er intensief contact en overleg met de zusterverenigingen in

Breda en Den Bosch. Gezamenlijk werd de dag van de kerkmuziek georganiseerd in 2024. Elke twee jaar keert deze dag terug. Daarnaast wordt gewerkt aan een nieuwe website voor liturgische muziek, van en voor de eigen bisdommen.

5. Activiteiten

Crossover liturgische dans en gregoriaans

Samen met choreograaf Sander Vloebergs werd te Antwerpen op 2 februari en Weert op 15 maart de voorstelling Night of Creation opgevoerd. Night of Creation is een dansvoorstelling en een nachtelijk gebed. Onder de begeleiding van gregoriaans zang, gebeden, live muziek en een soundscape en geholpen door videobeelden en textielinstallaties gaan drie dansers op zoek naar een nieuwe hymne voor de schepping.

Dag van de Kerkmuziek

Over de stand van zaken in (kerk-)korenland is veel gezegd en geschreven. Voor wie er zorg voor draagt, leven er nogal wat uitdagingen. Tegelijk leeft de hoop en het vertrouwen dat liturgische zang blijft bestaan, zolang er christenen zijn... Over de missie, uitdagingen, mogelijkheden en perspectieven organiseren de gezamenlijke 'Gregoriusverenigingen' van de drie zuidelijke bisdommen een symposium op vrijdag 12 april te Den Bosch. De dag werd goed bezocht (een 90-tal deelnemers uit heel het land). Hannah Rijken was hoofdspreker en de dag werd verder ingevuld met workshops. De organisatie kijkt tevreden terug en besluit niet alleen een nieuwe website te lanceren met liturgisch zangmateriaal, maar ook om elke twee jaar een

dergelijke dag te laten terug komen.

Stemvorming

Koorkring Venray organiseerde voor het vierde jaar op rij twee maal een serie van vijf bijeenkomsten stemvorming o.l.v. Vincent Kusters. Een 25-tal zangers namen deel.

Blaaskracht L1

Over de stand van zaken kerkmuziek in Limburg werd de voorzitter genodigd in het radioprogramma Blaaskracht.

Liturgische Vorming – Volksgebruiken

In Venray en Gulpen werden drie bijeenkomsten gehouden over het thema oude volksgebruiken en zin en bruikbaarheid daarvan in een missionaire kerk. In Gulpen namen 25 mensen deel, in Venray 10.

Practicum onderhoud en beheer van kerkorgels

Op 19 oktober verzorgden Daniël Jansen en Efreem Verleng dit practicum in Overhoven-Sittard.

Inspiratiemiddag

Om de uitkomsten van de dag van de kerkmuziek te Den Bosch met koren, organisatoren en dirigenten te delen werd op 12 oktober een inspiratiemiddag gehouden te Overhoven-Sittard. Een dertigtal mensen namen deel.

Leven met psalmen

Samen met de Dienst Liturgie & kerkmuziek werden drie bijeenkomsten gehouden over de psalmen, in Gulpen en Venray, o.l.v. Ed Smeets.

Vormingsavonden lectoren

Op verzoek werden drie vormingsavonden voor lectoren aangeboden in Noord-Limburg, o.l.v. Ed Smeets.

Cantorcursus

I.s.m. de Gregoriusvereniging in Den Bosch werd aldaar een cantorcursus aangeboden.

Studiedag Musica gregoriana

Op zaterdag 14 december vond sinds lange tijd weer een studiedag Musica gregoriana plaats te Roermond, olv Cyriel Tonnaer en afgesloten met vespers door de SC Wardinstituut.

Workshop voor kinderen: "Bouw zelf een orgel!"

Met veel dankbaarheid kijken wij terug naar een geslaagde workshop voor kinderen op zaterdag 1 februari jl.: "Bouw zelf een orgel!". 15 kinderen deden mee aan deze workshop (aanmeldingen van kinderen van Herten tot Hoensbroek). In deze compleet verzorgde workshop "Bouw zelf een orgel" hebben de kinderen zelf een echt klein orgel (het "doe-orgel") in elkaar gezet, compleet met toetsen, pijpen en

bijhorende onderdelen. De workshop werd verzorgd door organist Christine Moraal. De kinderen hebben spelenderwijs geleerd hoe een orgel werkt en wat er allemaal moet gebeuren tot een toon kan klinken. Daarna kregen de kinderen de gelegenheid de orgels in de kerk van Overhoven te bespelen. L1 maakte er een reportage van.

6. Besluit

De SGV heeft er zich aan gegeven enkele beleidslijnen uit te zetten in een aangepast beleidsplan (zie hiervoor onze site), teneinde ook in 2025 en erna dienstbaar te kunnen zijn aan de liturgie van de kerk en veel mensen veel zang- dan wel luistervreugde te kunnen bezorgen.

Een bijzonder woord van dank aan de vrijwilligers, kerkmusici en koorzangers die in de parochie regelmatig en vaak belangeloos hun medewerking verlenen. Tevens is een welgemeend woord van dank op zijn plaats aan de medewerkers op het secretariaat die geheel vrijwillig en pro Deo hun werk verrichten en op wie nimmer tevergeefs een beroep werd gedaan.

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan secretaris@sgv-roermond.nl**
En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, postbus 470, 6040 AL Roermond.
- Een persoonlijk abonnement is mogelijk door € 10,- per jaar over te maken op ons banknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Bisschoppelijk gedelegeerde Drs. E. Smeets pr., voorzitter

Eindstraat 6, 5801 CR Venray (0478 - 550 740) (voorzitter@sgv-roermond.nl)

Dhr. Efrem Verleng, secretaris

Geldersestraat 37, 6136 AS Sittard (06 - 305 677 74) (secretaris@sgv-roermond.nl)

Penningmeester vacant

D. Jansen, Hoogstraat 11, 6017 AP Thorn (0475 - 562 187)

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475 - 496 456)

C. Tonnaer, Arlo 32, 6041 CJ Roermond (0475 - 582 276)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres: Postbus 470, 6040 AL Roermond
(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres: Het secretariaat en documentatiecentrum zijn alleen op afspraak te bezoeken. Het eenvoudigste is een e-mail versturen.

Website: www.sgv-roermond.nl

E-mailadres: secretaris@sgv-roermond.nl

Telefoon: 0475 - 386 725

Bankrelatie: ABN Amro NL45ABNA0229852599
t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

